

Orain ez asko taberna bat ireki dute auzoan. Ezin esan taberna berria denik. Aspaldian itxitako bat berrireki dute, izena ere aldatu gabe. Lehenago, aspaldian itxitako haren aurrean pasatzen nintzenezan neure buruari esaten nion pena zela aurreko jabea jubilatutakoan inork lekukoa hartu ez izana. Zauri ireki bat zen auzoaren azalean. Azal sozialean ere.

JIRA
Angel Erro

Oraindik ez naiz sartu. Eta ez dakit oso ongi zergatik. Nire erreparoa ez dator ostalaritzaren nagusigo inbasiboagatik, esan bezala, tokia betidanik izan baita taberna, eta ez dagoeneko nekez aurkitzen den zapataginarena edo mertzeria. Agian zerikusia izanen du gehienetan hutsik, edo ondokoak baino hutsago, egoteak. Ohiturakumeak gara denok, iruindarrok bereziki. Ohiturak betiko tokietara joatea esan nahi du, edo modu jakin batera, Iruñeko taberna berri guztiak estetikoiki berdintzen dituen interiorismo estudio jakin bat edo biren modura, zaharberitutako toki berrietara kuxkuxeatzera (eta bertan agertzen lehenak izan gabela esan ahal izatera gero) sartzea.

Ematen du barraren atzeko zerbitzari latin-darrak gutxiago asaldatzeko gaituela soldatapeko langilea denean, agian (hemengo?) enpresa anonimo batekoa, eta ez *enprendedore* apala. Gaur sartuko ahal naiz.

Ministroak

Gaur Felix Bolaños Gernikan izango omen da. Hauxe izango da Espainiako ministro bat bombardaketaren urteurrenako ekitaldietara datorren lehen aldia. Zer nahi duzue esatea? Bombardaketaren memoriaren ziriketa jasanezina zait. Arzaoa ez baita lau pilotu alemaniarrek herri xehea airetik ametrallatu izana. Hori gertatu

BIRA
Onintza Enbeita

bazen, estrategia militar faxista ondo antolatu batek erabaki zuelako gertatu zen. Izan ere, faxistak altxatu ziren herriak aukeratutako gobernua- ren kontra. Ez zen gerra zibila izan. Euskaldunen kasuan, gainera, beste batzuen kasuan baino arrazozi gehiago zituzten haiek txikitzeko: faxismoaren kontra zeuden, baina Errepublikak berrezarritako ere, haietako gehienak ez ziren espainiar sentituko. Eta gerra faxistek irabazi zuten, errautsetatik eraiki zuten eurentzat hartu zuten, eta besteei ondasunak ostu zizkieten, eta haien hizkuntza erabiltzea galarazi, eta umeak kendu, eta zapaldu, eta bortxatu, eta bataiatzera behartu, eta ilea moztu, eta olioia irentsarazita herri osoan kaka dariela eraman, eta haiek lasai mugitzeko errepideak eraikiarazi.

Hori dena ministro batek ezin du arratsalde batean konpondu. Are gutxiago, trantsizioan egindako txapuzaren ondorioz, ez dutenean onartu beharrik izan alemaniarrek egin zutena, espainiarrek aginduta egin zutela.

Aranzadi eta bere webguneen defentsan

Jon-Mirena Landa
Zigor Zuzenbideko katedraduna eta Giza Eskubideen eta Botere Publikoen Unesco Katedrako zuzendaria (EHU)

Ez da Aranzadi bakarririk. Sortutako ekaitz mediatiko-politikoaren tonuagatik eta edukiengatik, giza eskubideen aldeko mugimenduaren sektore oso bat da auzitan jarri dena. Berritoki ere, aspaldiko partez gaindituak ziruditen iraganeko garaietan bezala, izu-ikara morala piztu eta erabili egin da, egia-erdien pusketaz baliatuz, udal web orriek terrorismoaren apologia egiten zutela sinetsarazteko asmotan. Hor-taz, web orri horien elementu nagusia biktimen eta biktimarioen arteko berdintzea omen zela argudiatzeko, lan horren salbuespeneko eta muturreko kasu batzuk hartzen dira, kasu honetan Galdakaoko web orriarenak, eta duintasun etikoaren kategoria lagun, webgunearen edukia, helburuak eta funtzioa, oso-osorik anti-etikoak balira bezala aurkezten dira. Eta hortik dator jauzi are handiagoa; alegia, gure Herrian gertatu diren motibazio politikoko indarkeriak kontatzeko orduan, ikuspegi ofizialek aldizkari- erantzunak diren lanek (eta adi: guk euri badugu, izango duzue ihintz) arrisku bati aurre egin beharko diote: alegia, tentsio handiko deskarga mediatikoa jasateko arriskuari, egon den marra lodiko deskalifikazio andana kontuan hartuz gero.

Aranzadi, eta lehen, adibidez, Argituz bezalako erakundeek, giza eskubideen nazioarteko zuzenbidearen eskema nagusiari jarraitu diote eta jarraitzen diote. Erakunde horiek, motibazio politikoko indarkeriaren kontzeptu eztabaidatua aztertzerakoan, zalantzarik gabeko printzipio bat aplikatzen dute: giza eskubideen zatieztasuna. Hau da, memoria publikoaren eraikuntzan sartu behar dira –kasu honetan udal-memorian– bai ETAK bere historian egindako terrorismo-delitu larriak, bai eta segurtasun- indar eta -kidegoek egin dituzten delitu larriak eta Estatuak egin dituen giza eskubideen urraketak ere. Gure

herrikideen heriotzak, lesio larriak, sexu-erasoak, mehatxuak... ETAK egin zituenak edo Estatuak egin zituenak (polizia-kidegoen bidez, gerra zikinek, torturakoak...) plaza publikoan agertu behar dira, *orrialdeak irakurri* ahal izateko eta, ondoren, giza eskubideen errespetuan oinarritzen den demokrazia eta bere itun etiko-soziala indartzeko. Hori ez da *ekidistantzia*: giza eskubideen zatieztasuna besterik ez da. Giza eskubideen urraketa guztiak; guzti-guztiak; diskriminazioerik gabe; serio, iruzurrik gabe, hierarkia faltzurik gabe, elkarrengandik hutsaltzeko asmorik gabe.

Orain arte uste dut edozein pertsona, fede onekoa, edozein ideologiatokoa izan ere, esandakoarekin ados egon litekeela. Eta fede txarraren izenean bakarrik egotz dakiok Aranzadi-ri premisa horietatik ez abiatzea. Izan ere, web-orriek giza eskubideen urraketak eta ETaren terrorismo-krimen larriak kategorizatzen baitituzte adierazitako filosofia sendo eta jatorretik abiatuta.

Beste gauza bat da, oso bestelakoa, milaka kasuren artean, muturreko kasu zehatz batzuk nola zehaztea: adibidez, «beste sufrimendu bidegabe»-koen kasuan (hala nola, beren buruaz beste egiten duten poliziene-tan, ingurumen-presioa jasanezina dela-eta; edo pertsona maiteak milaka kilometrotara bisitatzea joatean trafiko-istripuetan hiltzen diren preso- senideen artean...). Ez da erraza tarteko kasuok definitzen eta txertatzen besteekin batera. Eztabaidagarria eta oso

delikatua da, baita ere, gauzak nola aurkeztu, udal-esparru batean abiapuntuko fede onak kalterik egin ez dezan. Beraz, ez dago zertan dena batera aurkeztu beharrik: Espainiako gerra zibilaren biktime guztiak plano berean aurkeztu beharko liriateke?

Komenigarria litzateke emateria baliokideak modu berezitan ematea, egiletza ETarena edo Estatuarena izate denaren arabera? Izana izena bezain garrantzitsua izaten da: adituz zer eta nola ematea den bezalaxe. Horretan asmatzeko udal-adostasunak, mota bateko eta beste biktimizekin ere hitz egitearen bidez, modu positiboan eraiki behar dira. Eta horrek askotan eskatzen du arriskatzeko eta zuzentzeko prest egotea. Eta hori izan da, bide batez esanda, gure hizlaldeko giza eskubideen aldeko erakunde-ek –baita Aranzadi ere– hainbat hamarkadatan egiten jardun dutena, gizartegitza jatorrean. Gehienetan isilik, baina eraginkortasunez; zauriak itxi. Zarata nahiago duen laguntza mediatikorik gabe, errekonozimendu hori bilatzen ez badute ere. Baina gauza bat da errekonozimendua ez bilatzea, eta beste bat, oso bestelakoa, ikusi dugun bezala, mimos eta milaka lanorduz eraikitako fede oneko eta lanerako espazioaren leherketa programatua: hori al da bakearen aldeko kazetaritza?

Gauza bat da errekonozimendua ez bilatzea, eta beste bat, oso bestelakoa, ikusi dugun bezala, mimos eta milaka lanorduz eraikitako fede oneko eta lanerako espazioaren leherketa programatua: hori al da bakearen aldeko kazetaritza?

Baina gauza bat da errekonozimendua ez bilatzea, eta beste bat, oso bestelakoa, ikusi dugun bezala, mimos eta milaka lanorduz eraikitako fede oneko eta lanerako espazioaren leherketa programatua: hori al da bakearen aldeko kazetaritza? Hori al da belarriz epaitu eta errukirik gabe kondenatzen duten intelektu- al organiko jakin batzuen ekarpen handia? Hori al da daukagun gizarte zibil antolatua errespetatzeko politika? Benetan inork uste al du, web-orrietako polemika horrek konpondu duela eragindako kaltearen proportzioan dagoen arazoren bat? Aurkezpenetan edo edukietan akatsik izanez gero, askotan bezala, udal-espazioan bertan erraz eta azkar konpon- tzea bezalago: iraganean hainbat aldiz egin izan da hori, izan ere, inor ez baitago tokiko memoria eraikitzeko lan horietan, min egiteko asmotan. Baina gaia izu moralera eta gintzaile mediatikora igotzeko fede txarra adierazten du. Fede txarra ez webguneen artikulazioan, baizik eta politikagintza irabazle eta gintzaile dikotomian sustraitu nahi duenaren- gan. Gizartegitzak aurrera darrai batuketaren eta ez zatiketaren bidez. Eguno euskal gizarte pixkanaka baina irmo, aitzitik, zubigintzan dago, batzuentzat hori berri txarra dela ematen badu ere.